REGISTER BELASTING ADVISEURS

RB-special

Fiscale Eindejaarstips

2026

4. Particulieren

4.1 Voeg aftrekposten samen

Voor bepaalde aftrekbare kosten moet u rekening houden met een inkomensafhankelijke drempel. Dit geldt bijvoorbeeld voor uw zorgkosten en de giften aan bepaalde verenigingen en goede doelen die een anbi of steunstichting sbbi zijn. Het kan dan voordelig zijn om kosten of giften naar voren te halen of juist uit te stellen, zodat u maar één keer te maken krijgt met een drempel

Let op! Persoonsgebonden aftrekposten (partneralimentatie, aftrekbare giften, specifieke zorgkosten en kosten voor tijdelijk verblijf (weekend) thuis van iemand met een ernstige handicap) zijn aftrekbaar van het box 1 inkomen (tegen maximaal het tarief van de tweede schijf, in 2026 37,56%). Is dat inkomen niet toereikend, dan komen die aftrekposten in mindering op het box 3 inkomen en als daarna nog een bedrag openstaat van het box 2 inkomen.

Tip! Vanaf 2028 wordt de aftrek van uitgaven voor specifieke zorgkosten versoberd en meer gericht op chronisch zieken en gehandicapten. De volgende aftrekmogelijkheden vervallen: tandheelkundige hulp, verpleging in ziekenhuis of instelling, vaccins en vaccinaties, alternatieve geneeswijzen, homeopathische geneesmiddelen, vruchtbaarheid gerelateerde zorg en hulpmiddelen zoals gehoorapparaten, pacemakers, protheses, beugels, kronen, bruggen en steunzolen. Over 2026 en 2027 kunt u deze kosten nog aftrekken, voor zover ze uitkomen boven de drempel. Plan en bundel grote uitgaven daarom liever in 2026 of 2027.

4.2 Overweeg giften om te zetten in periodieke giften

Er geldt een plafond voor aftrek van giften aan goede doelen (ANBI's) van 10% van het verzamelinkomen vóór aftrek van de persoonsgebonden aftrekposten. Komen de giften in een jaar naar verwachting boven dat plafond uit, dan kunt u de giften beter over meerdere jaren splitsen. De drempel waarboven giften aftrekbaar zijn is 1% van het genoemde verzamelinkomen. Bundelen van giften kan dan helpen om boven die drempel uit te komen. Bij fiscale partners worden de relevante giften en drempelinkomens gezamenlijk beoordeeld.

Voor periodieke giften geldt geen drempel. Hiervan is sprake als voordat de gift wordt betaald er een schriftelijke overeenkomst (hoeft geen notariële akte te zijn) is opgesteld met vaste jaarlijkse giften gedurende ten minste vijf jaar. De aftrek is wel begrensd tot € 1,5 miljoen per jaar (voor overeenkomsten van vóór 4 oktober 2022 om 16.00 uur is 2026 het laatste jaar dat dit maximum niet geldt).

Een gewone gift aan een Sociaal Belang Behartigende Instelling (SBBI), zoals een sport- of muziekvereniging, is in de regel niet aftrekbaar. Uitzonderingen gelden voor periodieke giften aan kwalificerende verenigingen. Gewone of periodieke giften aan steunstichtingen van een SBBI zijn wel aftrekbaar.

Tip! Overweeg uw jaarlijks terugkomende giften om te zetten in een periodieke gift. Uw RB kan u daarbij helpen.

***Let op!** Contante giften zijn niet langer aftrekbaar. Betaling per bank is dus noodzakelijk voor aftrek.*

4.3 Denk aan giften aan culturele ANBI's

Giften aan culturele ANBI's worden voor de giftenaftrek verhoogd met 25%, maar ten hoogste met € 1.250. Sinds 2023 geldt deze maximale verhoging voor fiscale partners samen.

4.4 Betaal premies voor lijfrenten op tijd

Heeft u een extra pensioenpotje nodig voor uw oude dag, dan is een lijfrente misschien een goede optie. Met een lijfrente kunt u sparen voor extra inkomen naast of in plaats van pensioen. U kunt hiervoor gebruik maken van hetzij een lijfrenteverzekering hetzij banksparen. De betaalde premie of inleg mag u aftrekken. Wilt u de premies aftrekken in de aangifte inkomstenbelasting 2026, dan moet u de lijfrentepremie of inleg wel vóór 31 december 2026 betalen.

Let op! *De betaalde premie is alleen aftrekbaar als u een pensioentekort heeft. Dit wordt bepaald aan de hand van de jaarruimte en reserveringsruimte. Uw RB kan bepalen of u een pensioentekort heeft en u informeren of de premie of inleg voor een lijfrente aftrekbaar is.*

Na de invoering van de Wet toekomst pensioenen is de ruimte voor lijfrentepremieaftrek groter geworden. Als u in de hoogste schijf van de inkomstenbelasting valt, is de lijfrentepremie tegen 49,50% aftrekbaar.

Tip! Door nog dit jaar de premie of inleg voor lijfrente te betalen, zijn uw banktegoeden op 1 januari 2027 lager, waardoor u over 2027 wellicht ook minder belasting in box 3 betaalt. Raadpleeg uw RB om na te gaan of dit interessant voor u is.

Als u stakingswinst hebt omgezet in een lijfrente, mag u de premie voor die lijfrente alsnog aftrekken in 2026, mits u de premie vóór 1 juli 2027 betaalt.

4.5 Denk aan verzoek om middeling tot en met 2024

Heeft u sterk wisselende inkomsten in drie aaneengesloten jaren gehad, dan heeft u misschien nog recht op een belastingteruggave. Door het inkomen te middelen – gelijkelijk te verdelen – over die drie jaren, kunt u de nadelige werking van het progressieve tarief van de inkomstenbelasting ongedaan maken. Door de middeling wordt de belasting herrekend op basis van het gemiddelde inkomen over die drie jaren. Het verschil tussen de werkelijk geheven belasting en de herrekende belasting na middeling wordt na aftrek van een drempel terugbetaald. Voor 2024 was die drempel € 545 Middeling is alleen mogelijk over het inkomen in box 1.

Tip! Raadpleeg uw RB om na te gaan of en over welke jaren middeling voor u interessant is. U mag elk jaar maar één keer in een middelingsverzoek betrekken. Uw RB kan ook het verzoek voor u indienen.

Let op! *Middeling is per 1 januari 2023 afgeschaft. Het laatste tijdvak waarover nog middeling mogelijk is, betreft de jaren 2022, 2023 en 2024. Het verzoek tot middeling moet worden gedaan binnen 36 maanden nadat de laatste aanslag over de drie jaren onherroepelijk vaststaat.*

4.6 Villatax: overleg met uw RB of bezwaar maken zinvol is

Heeft u in 2026 een eigen woning met een WOZ-waarde van meer dan € 1.350.000 (2025: € 1.330.000), dan wordt voor de waarde boven dit bedrag een verhoogd eigenwoningforfait van 2,35% in aanmerking genomen. Dit wordt de villatax genoemd. Deze villatax is mogelijk in strijd met het Europese recht. Ontvangt u een definitieve aanslag inkomstenbelasting en wordt daarbij de villatax in aanmerking genomen? Overleg met uw RB of bezwaar maken zinvol is! Dit moet binnen 6 weken na dagtekening van de aanslag.

4.7 Voorkom de (hoge) box 3-heffing

Het heffingvrije vermogen in box 3 is per 1 januari 2026 € 59.357 (per 1 januari 2027 € 60.280). Fiscale partners betalen tot een vermogen van € 118.714 (2027: € 120.560) geen belasting. Daarboven betaalt u 36% (ook in 2027 en vooralsnog ook voor 2028) belasting over de inkomsten in box 3. Een eerder aangekondigde verlaging van het heffingvrije vermogen in 2027 naar € 30.846 is niet doorgegaan.

De inkomsten in box 3 worden als volgt berekend. Eerst wordt een forfaitair inkomen berekend voor drie vermogenscategorieën: banktegoeden, beleggingen/overige bezittingen en schulden. De forfaitaire percentages voor 2026 voor banktegoeden en schulden worden pas in februari 2027(!) bekend gemaakt Op basis van voorlopige cijfers bedragen deze forfaits 1,28% voor banktegoeden en 2,70% voor schulden. Het forfaitaire percentage voor beleggingen bedraagt in 2026 6,00% (2027: naar verwachting 6,37%, een eerder aangekondigde verhoging met 1,5% is niet doorgegaan). Deze forfaitaire inkomsten worden bij elkaar opgeteld en gedeeld door uw totale vermogen (rendementspercentage). Dit rendementspercentage vermenigvuldigt u met uw vermogen boven uw heffingvrije vermogen.

Over de zo berekende inkomsten in box 3, betaalt u in 2026 36% (2027: 36%) belasting.

Let op! *Contant geld, aandeel in het VvE-reservefonds en derdengeldenrekening notaris/deurwaarders wordt belast op grond van het forfaitaire rendement voor banktegoeden.*

Tip! De forfaitaire percentages voor beleggingen zijn hoger dan voor banktegoeden en schulden. Het kan voordelig zijn voor de heffing in box 3 om beleggingen te gebruiken om schulden af te lossen, dan wel na verkoop van beleggingen de opbrengst aan te houden als banktegoed. Doe dit dan wel vóór de peildatum van 1 januari 2027.

Let op! *In verband met antimisbruikbepalingen moet u een verlaging van de beleggingen in het laatste kwartaal van 2026 ten gunste van uw banktegoed tenminste drie maanden handhaven. Tenzij u aannemelijk kunt maken dat hieraan zakelijke motieven ten grondslag liggen. Anders worden deze transacties op de peildatum van 1 januari 2027 genegeerd.*

Tip! In 2027 (en 2028) mag u ook kiezen voor belastingheffing op basis van het werkelijk behaalde rendement (zie hierna). Door de stijging van het forfaitaire rendement op overige bezittingen kan dit eerder voordelig uitpakken.

4.8 Ga na of toepassing tegenbewijsregeling box 3 voordeel biedt

In de zogenaamde 6-juniarresten van 2024, heeft de Hoge Raad beslist dat het Rechtsherstel box 3 (2017-2022) en de Overbruggingswet box 3 (2023 en verder) niet door de beugel kunnen. De Hoge Raad vindt dat rechtsherstel geboden moet worden door aan te sluiten bij het werkelijke rendement. Inmiddels biedt de wet tegenbewijsregeling box 3 hiertoe de mogelijkheid. Het is voordelig hierop een beroep te doen als het totale werkelijke rendement over het jaar lager is dan het forfaitair bepaald rendement. De rekenregels voor bepaling van het werkelijke rendement zijn gegeven door de Hoge Raad. Ongerealiseerde waardestijgingen behoren bijvoorbeeld ook daartoe en kosten, uitgezonderd rente, zijn niet aftrekbaar. Daarnaast geldt dat geen rekening wordt gehouden met het heffingvrij vermogen. Raadpleeg uw RB om te bepalen of beroep op de Wet tegenbewijsregeling box 3 voor u zin heeft!

Let op! *Het is mogelijk om voor de jaren 2017 tot en met (zoals het er nu naar uitziet) 2028 gebruik te maken van de tegenbewijsregeling. Voor de jaren 2017 tot en met 2020 kan dit alleen als definitieve aanslag op 24 december 2021 nog niet onherroepelijk vaststond én u tijdig bezwaar hebt gemaakt of tijdig een verzoek om ambtshalve vermindering hebt ingediend. Het is nu nog mogelijk vóór het einde van het jaar een verzoek om ambtshalve vermindering in te dienen voor het jaar 2021. Een dergelijk verzoek moet namelijk binnen 5 jaar na afloop van het betreffende aangiftejaar door de Belastingdienst ontvangen zijn. Neem hiervoor contact op met uw RB.*

Om een beroep te doen op de tegenbewijsregeling moet u verplicht het formulier Opgaaf Werkelijk Rendement (OWR) gebruiken. De Belastingdienst verstuurt sinds juli 2025 gefaseerd brieven om belastingplichtigen per jaar te informeren of het formulier mag worden ingediend. Ontvangt u zo'n brief? Neem dan zo snel mogelijk contact op met uw RB. In sommige gevallen is de reactietermijn namelijk maar twaalf weken! In bepaalde gevallen is uitstel hiervoor mogelijk.

Tip! Als het werkelijk rendement in box 3 voor een bepaald jaar hoger is dan het forfaitaire rendement dan hoeft u niets te doen en geldt het lagere forfaitaire rendement. Dit is ook het geval als u voor een ander jaar wel kiest voor toepassing van het werkelijke rendement. U kunt de keuze jaarlijks maken.

Let op! *Tijdens de behandeling van het Belastingplan is een amendement aangenomen waarin is opgenomen dat op een nader te bepalen tijdstip voor onroerende zaken in box 3 een kostenaftrek wordt toegestaan, waarschijnlijk per 2028. Dit zou betekenen dat in dat jaar onderhoudskosten van dergelijke bezittingen aftrekbaar zijn, wat nu en in 2027 nog niet het geval is. Hierdoor kan het aantrekkelijk zijn om niet-dringend onderhoud uit te stellen tot na 1 januari 2028.*

De forfaitaire regeling met tegenbewijsregeling duurt waarschijnlijk tot en met 2028. Met ingang van 2029 zal een vermogenswinstbelasting worden ingevoerd voor de al eerder in de wet werkelijk rendement vermelde onroerende zaken en aandelen van en winstbewijzen in start-ups en scale-ups, maar daarnaast ook voor alle financiële instrumenten (zoals aandelen, opties, obligaties). Voor de resterende

vermogensbestanddelen geldt dan vooralsnog de vermogensaanwasbelasting, zoals voor crypto's, verzekeringsproducten, banktegoeden en vorderingen en schulden. Waarschijnlijk gaat vanaf 2030 ook voor die resterende vermogensbestanddelen de vermogenswinstbelasting gelden.

Vanaf 2029 is een tarief van 35,5% voorzien tot een belastbaar inkomen uit sparen en beleggen tot € 60.000. Daarboven zal het tarief 38,5% gaan bedragen.

4.9 Groene beleggingen fiscaal minder aantrekkelijk

Groene beleggingen worden vanaf 2027 fiscaal minder aantrekkelijk. In 2026 geldt nog een vrijstelling voor groene beleggingen in box 3. Op 1 januari van het jaar (peildatum) bedraagt in 2026 deze vrijstelling maximaal € 26.715 per persoon (€ 53.430 voor fiscale partners). Daarnaast geldt een speciale heffingskorting van 0,1% over de vrijstelling.

Let op! *De speciale regeling in box 3 voor groene beleggingen wordt voor het jaar 2027 beperkt tot een bedrag van € 200 en wordt per 1 januari 2028 geheel afgeschaft.*

4.10 Doe grotere privé-uitgaven nog dit jaar

Als op dit moment uw vermogen in box 3 meer bedraagt dan het heffingsvrij vermogen en u hebt dit vermogen deels liquide, overweeg dan om nog dit jaar in privé nog een (nieuwe) auto, boot, caravan, juwelen etc. of een nieuwe inboedel voor uw huis te kopen. Dergelijke bezittingen voor persoonlijk gebruik behoren namelijk niet tot de grondslag voor de vermogensrendementsheffing. Dat betekent dat als u een aankoop voor bijvoorbeeld € 50.000 nog dit jaar afwikkelt, uw vermogen in box 3 op 1 januari 2027 met € 50.000 is verminderd, terwijl u de waarde van verkregen auto of inboedel niet in box 3 hoeft aan te geven. Mogelijk blijft u daarmee binnen het belastingvrije vermogen. Dat bespaart belasting in box 3. Raadpleeg uw RB voor de mogelijkheden.

4.11 Los kleine schulden en/of belastingschulden nog dit jaar af

Schulden verlagen de heffingsgrondslag in box 3 alleen voor het bedrag boven de schuldendrempel. Voor 2027 geldt per fiscale partner waarschijnlijk, net als in 2026, een drempel van € 3.800 per persoon. Als uw vermogen hoog genoeg is dat u belasting in box 3 betaalt en u in totaal een gering bedrag aan schulden hebt die u in box 3 kunt aangeven, dan is het aan te raden deze schulden af te lossen. Door deze kleine schulden voor de peildatum van 1 januari 2027 af te lossen vermindert u uw belaste banktegoed. En aangezien u die kleine schuld toch niet kunt aftrekken, mist u ook geen aftrekpost.

Openstaande belastingschulden tellen niet mee als schuld in box 3, uitgezonderd erfbelastingschulden. Door de openstaande belastingschulden voor 1 januari 2027 uit uw privévermogen te betalen, wordt dit geld niet meer als belast banktegoed in box 3 in 2027 meegenomen.

4.12 Koop of verkoop eigen woning en de belasting-heffing in box 3: vóór of na 31 december 2026?

Als u uw eigen woning binnenkort gaat verkopen, is het voordelig om de eigendomsoverdracht uit te stellen tot ná de jaarwisseling als u nog geen andere eigen woning heeft gekocht waarvoor u de verkoopopbrengst van uw huidige woning wilt aanwenden. Als u uw

woning dit jaar nog verkoopt en notarieel levert, behoort de opbrengst tot het vermogen in box 3. Door pas ná de jaarwisseling uw woning te leveren, blijft deze per 1 januari 2027 buiten aanmerking voor de vermogensrendementsheffing.

Als u een eigen woning wilt gaan kopen en dat huis voor een flink bedrag met eigen vermogen wilt betalen, geldt het omgekeerde. In dat geval gaat uw vermogen in box 3 over naar box 1, waardoor het juist gunstig is om nog vóór de jaarwisseling de woning te laten leveren.

4.13 Stel de aankoop van de eerste eigen woning uit tot 2027

Als u dit jaar uw (eerste) eigen woning gaat kopen dan kan het voor een starter fiscaal voordelig zijn om de notariële levering naar 2027 uit te stellen. Per 1 januari 2027 wordt namelijk de startersvrijstelling voor de overdrachtsbelasting verhoogd van € 555.000 (2026) naar € 615.000. Met het uitstellen van de notariële levering kunt u dus 2% overdrachtsbelasting besparen over € 60.000, ofwel € 1.200. Om in aanmerking te komen voor de startersvrijstelling voor de overdrachtsbelasting gelden de volgende voorwaarden:

- De koper van de eigen woning is tenminste 18 jaar, maar nog geen 35 jaar oud;
- De totale waarde van de eigen woning bedraagt voor 2027 maximaal € 615.000 (2026: € 555.000);
- De koper van de eigen woning heeft niet eerder de startersvrijstelling voor de overdrachtsbelasting gebruikt.

De verkrijging van de economische eigendom van een woning is sinds 2025 niet meer uitgesloten van het 2%-tarief of van de startersvrijstelling. De startersvrijstelling kan maar één keer benut worden. Is bijvoorbeeld bij de verkrijging van de economische eigendom de startersvrijstelling benut, dan kan deze niet opnieuw benut worden bij de latere verkrijging van de juridische eigendom.

Een sleutelovereenkomst wordt vaak gesloten om voorafgaande aan de juridische verkrijging werkzaamheden in de woning te kunnen verrichten. Als hiermee het risico van waardeverandering in enige mate overgaat op de koper, is er sprake van verkrijging van de economische eigendom. Deze verkrijging is belast met overdrachtsbelasting.
Sinds 1 januari 2025 wordt een sleutelovereenkomst niet langer aangemerkt als een verkrijging van de economische eigendom en is deze daardoor niet belast mits de juridische levering van de woning binnen 6 maanden plaatsvindt en het een woning betreft die valt onder het 2%-tarief of de startersvrijstelling.

Let op! *Voor de startersvrijstelling voor de overdrachtsbelasting is ook vereist dat de koper duidelijk, stellig en zonder voorbehoud schriftelijk verklaart dat hij de eigen woning anders dan tijdelijk als hoofdverblijf gaat gebruiken.*

4.14 Stel aankoop tweede woning uit naar 2027

Bent u van plan om een tweede woning te komen, bijvoorbeeld een vakantiewoning voor eigen gebruik of voor de verhuur? Probeer de aankoop dat uit te stellen tot 2027. De overdrachtsbelasting wordt namelijk per 1 januari 2027 verlaagd van 8% naar 7% voor woningen die niet in eigen gebruik zijn.

Let op! *Voor de aanschaf van andere panden, zoals kantoorpanden of bedrijfspanden blijft in 2027 het tarief van 10,4% gelden.*

4.15 Let op leegwaarderatio bij verhuurde woningen

Als u een woning bezit en deze verhuurt, mag u een correctie op de waarde toepassen vanwege de verhuurde staat, de leegwaarderatio. Deze regeling geldt zowel voor de inkomstenbelasting (box 3) als voor de successiewet. Als aan bepaalde voorwaarden is voldaan wordt de waarde vastgesteld op de WOZ-waarde vermenigvuldigd met de leegwaarderatio. De leegwaarderatio varieert van 73% tot 100% en is afhankelijk van het percentage van de jaarlijkse huur ten opzichte van de WOZ-waarde. Sinds 1 januari 2026 wordt bepaald dat indien de huurprijs, onderscheidenlijk pachtprijs, die tussen gelieerde partijen is overeengekomen zodanig is dat deze tussen willekeurige derden niet zou zijn overeengekomen, deze situatie al direct wordt uitgesloten van de toepassing van de leegwaarderatio en de daarbij behorende tabel.

Tip! Wanneer de werkelijke waarde van de verhuurde woning 10% of méér lager is dan de WOZ-waarde, gecorrigeerd met de leegwaarderatio, mag u onder voorwaarden uitgaan van de lagere werkelijke waarde.

4.16 Benut de algemene heffingskorting van uw partner

Wanneer uw partner geboren is na 31 december 1962, wordt de algemene heffingskorting niet aan de partner uitbetaald als de partner in 2026 geen inkomsten heeft. Laat daarom de algemene heffingskorting van 20265 (€ 3.115) niet liggen en reken een deel van uw box 3-vermogen toe aan uw partner. De partner is hierover 36% belasting verschuldigd, welke verrekend kan worden met de algemene heffingskorting van € 3.115. Vraag uw RB om advies.

4.17 Maak gebruik van de Inkomensafhankelijke combinatiekorting (IACK)

In 2026 heeft u recht op IACK als u arbeidsinkomsten heeft van meer dan € 6.239, u een kind heeft dat jonger is dan 12 jaar en dat tenminste 6 maanden van een kalenderjaar op uw woonadres staat ingeschreven en (als u een partner hebt) uw arbeidsinkomen lager is dan dat van uw partner. De IACK bedraagt in 2026 maximaal € 3.032. Co-ouders kunnen onder voorwaarden ook gebruik maken van de IACK, voor hen geldt een aparte regeling. Raadpleeg hiervoor uw RB.

Let op! *De IACK wordt vanaf 2027 voor alle ouders stapsgewijs afgebouwd. Met als gevolg dat de IACK met ingang van 1 januari 2035 is afgeschaft.*

4.18 Check de voorlopige aanslag inkomstenbelastingbelasting 2026

De regels over belastingrente zijn streng. Zeker in vergelijking tot de rente op een spaarrekening is de rente die u aan de Belastingdienst moet betalen erg hoog. Voor alle belastingen geldt vanaf 2026 het tarief van 5% (afhankelijk van de ECB-rente) U moet dus kritisch zijn op uw voorlopige aanslag of voorlopige teruggaaf. Controleer uw voorlopige aanslag of voorlopige teruggaaf inkomstenbelasting 2026. Blijkt dat u over 2026 moet bijbetalen? Vraag dan om een aanpassing van de voorlopige aanslag of voorlopige teruggaaf

inkomstenbelasting 2026. Hiermee kunt u belastingrente voorkomen. Raadpleeg hiervoor uw RB.

***Let op!** Belastingrente kunt u ook voorkomen door vóór 1 mei 2027 de aangifte inkomstenbelasting over 2026 in te dienen.*

4.19 Denk aan de vermogenstoets toeslagen en eigen bijdrage Wlz.

Als uw inkomen onder bepaalde grenzen valt, hebt u vaak recht op toeslagen en/of verlaging van de eigen bijdrage Wlz. (voor als u in een zorginstelling bent opgenomen). Voor alle toeslagen, behalve de kinderopvangtoeslag, geldt een vermogenstoets. Dit geldt ook voor de eigen bijdrage Wlz, waarbij wordt gekeken naar het vermogen van twee jaar terug. Als uw vermogen te hoog is, kunt u uw recht op een toeslag of verlaging van de eigen bijdrage verspelen als u daarnaast wel voldoet aan de inkomenseis. Voor het vermogen wordt gekeken naar box 3 en is de toetsingsdatum 1 januari.

Tip! Als het in verband met de vermogenstoets raadzaam is uw vermogen per 1 januari 2027 te verlagen, denk dan aan het doen van schenkingen (zie hierna), aflossen van uw hypotheek voor de eigen woning of het naar voren halen van geplande, grotere aankopen .

4.20 Maak gebruik van de schenkvrijstellingen

De twee bekendste vrijstellingen voor schenkingen aan kinderen zijn de jaarlijkse vrijstelling van € 6.908 in 2026 (zelfde bedrag in 2027) én de eenmalig verhoogde vrijstelling van € 33.129 in 2026 (en in 2027). Die verhoogde vrijstelling kan slechts éénmaal worden benut voor een kind dat tussen de 18 en de 40 jaar jong is. Bent u vergeten om uw zoon of dochter tijdig – vóór hun 40e – een ‘grote’ vrijgestelde schenking te doen? Als de (huwelijks-)partner van uw kind nog geen 40 jaar is, dan kunt u ook gebruikmaken van deze vrijstelling bij een schenking aan uw kind. Raadpleeg uw RB voor de mogelijkheden.

***Let op!** Maakt u gebruik van de eenmalig verhoogde vrijstelling van € 33.129, dan kunt u in latere jaren geen gebruik meer maken van de andere verhoogde vrijstellingen (zie hierna). Heeft u voor uw kind al een keer gebruik gemaakt van een verhoogde vrijstelling schenkbelasting, dan kunt u geen gebruik meer maken van deze vrijstelling.*

***Let op!** U moet aangifte doen als u gebruik maakt van de eenmalige verhoogde vrijstelling. Maakt u alleen gebruik van de jaarlijkse vrijstelling, dan hoeft u geen aangifte te doen.*

4.21 Schenk uw kind € 69.009 belastingvrij voor een dure studie

Ouders kunnen een kind in 2026 eenmalig € 67.009 belastingvrij schenken voor het volgen van een dure studie. Om deze vrijstelling te kunnen benutten, moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

- het kind moet ten tijde van de schenking tussen de 18 en de 40 jaar oud zijn;

- de schenking moet in één jaar plaatsvinden, tot maximaal € 69.009;
- het kind moet het bedrag van de schenking gebruiken voor het betalen van de kosten van een studie of een opleiding voor een beroep waarvan de kosten, exclusief kosten van levensonderhoud, minimaal € 20.000 per jaar bedragen;
- de bestemming van het geschonken bedrag voor de specifieke studie of opleiding en de verwachte kosten van die studie of opleiding moeten in een notariële akte zijn vastgelegd, en het geld moet uiterlijk in het tweede jaar na het jaar van schenking daaraan zijn besteed.

Let op! *U moet aangifte doen voor de schenkbelasting als u gebruik maakt van deze vrijstelling. Heeft u voor dezelfde persoon al eerder gebruik gemaakt van een verhoogde vrijstelling, dan kunt u geen gebruik meer maken van deze vrijstelling. Raadpleeg uw RB.*

4.22 Schenk (ook) aan uw kleinkind

Voor schenkingen aan kleinkinderen geldt een reguliere jaarlijkse vrijstelling van € 2.769 (zowel in 2026 als in 2027).

4.23 Schenking aan niet-erkend kind

Biologische niet-erkende kinderen krijgen sinds 1 januari 2026 voor de schenk- en erfbelasting dezelfde rechten als ‘gewone’ kinderen. Op deze manier wordt voorkomen dat biologische, niet-erkende kinderen over een schenking of erfenis meer belasting moeten betalen dan gewone kinderen. Deze wetswijziging is het gevolg van een arrest van de Hoge Raad. Biologische niet-erkende kinderen konden de vrijstelling en het lagere tarief al claimen met een beroep op de hardheidsclausule. Dit is vanaf 2026 niet meer nodig, maar wel is vereist dat via een DNA-test wordt aangetoond dat de ontvanger van de gift of erfenis een biologisch kind is van de schenker of erflater.

4.24 Schenk onder schuldigerkenning

Bij een schenking onder schuldigerkenning schenkt u ‘op papier’ aan de kinderen: u schenkt een som geld en u blijft dat geschonken bedrag schuldig. Daardoor krijgt u een schuld aan uw kinderen. De kinderen krijgen hierdoor een vordering op u. Die vordering kunnen zij meestal pas opeisen bij het overlijden van de langstlevende ouder. Deze vorm van schenking is goed toepasbaar als u niet voldoende vrije middelen ter beschikking heeft, bijvoorbeeld als het geld vastzit in uw onderneming of in beleggingen. Overigens heeft een dergelijke schenking wel gevolgen voor box 3. Bij de ouders ontstaat een schuld, bij de kinderen een vordering die tot het vermogen in box 3 wordt gerekend.

U moet over het schuldig gebleven bedrag jaarlijks een rente van **6%** per jaar aan de kinderen betalen. Doet u dat niet, dan worden de kinderen geacht het bedrag van de schenking (plus de te betalen rente) bij overlijden alsnog krachtens erfrecht te hebben verkregen. Zij moeten dan daarover toch nog erfbelasting betalen. Uw inkomen moet dus wel voldoende zijn om jaarlijks rente te betalen. Daarnaast moet de schenking in beginsel ook notarieel worden vastgelegd.

Let op! *Op grond van een tijdens de behandeling van het Belastingplan 2027 ingediend amendement is de papieren schenking vanaf 2027 fiscaal minder aantrekkelijk. Vanaf 1 januari 2027 wordt een aflossing van een schuld uit een papieren schenking alsnog in de schenk- of erfbelasting betrokken. Bij aflossing meer dan 180 dagen vóór overlijden wordt de aflossing in beginsel als schenking aangemerkt. Bij aflossing binnen 180 dagen vóór overlijden of opeisbaarheid na overlijden wordt de verkrijging in beginsel in de erfbelasting betrokken. Deze maatregel neemt zo het progressievoordeel weg. Voor de vereiste rekenrente blijft het percentage gelden dat gold op het moment van de papieren schenking. Voor bestaande papieren schenkingen blijft dat dus 6 procent. Voor papieren schenkingen na 2027 geldt vooralsnog 3 procent.*

Tip! Voor bestaande papieren schenkingen is overgangsrecht voorgesteld. Dit geldt voor schuldigerkenningen uit vrijgevigheid die vóór 11 november 2026 om 17.15 uur in een notariële akte zijn opgenomen, of die vóór 1 januari 2027 in een notariële akte zijn opgenomen én vóór die datum tot stand zijn gekomen. U kunt dit jaar dus nog gebruik maken van de 'oude' voor papieren schenkingen. U moet dit dan wel vóór het einde van dit jaar bij de notaris regelen.

Overigens is er naast het hierboven beschreven amendement nog een motie aangenomen die de regeling verzoekt de versobering van de fiscale regeling van de papieren schenking niet over te nemen. Op moment van schrijven van deze eindejaarstips is aan deze motie (nog) geen gevolg gegeven.

4.25 Schenking woning aan uw kinderen

Door het kabinet was voorgesteld om met ingang van 1 januari 2027 voor de schenkbelasting voor het bepalen van de waarde van de woning uit te gaan van de waarde in het economisch verkeer in plaats van de WOZ-waarde. In de Voorjaarsnota 2026 is echter bekend gemaakt dat dit voorstel niet doorgaat. Schenking van een woning tegen de WOZ-waarde blijft daardoor ook in 2027 en daarna mogelijk. Het verschil tussen de werkelijke waarde ne de WOZ-waarde blijft dus vrijgesteld voor de schenkbelasting.

4.26 Laat uw huwelijkse voorwaarden controleren

De keuze voor een bepaald huwelijksgoederenregime wordt vaak bij het aangaan van het huwelijk bewust gemaakt en in de jaren daarna als vaststaand gegeven aanvaard. Door gewijzigde feiten en omstandigheden in de loop van de tijd kan een ander huwelijksgoederenregime veel gunstiger zijn dan de oorspronkelijk gekozen regeling. Een periodieke heroverweging is daarom aan te bevelen, met name bij verandering in de gezins- of familiesituatie of bij een aanzienlijke vermogensstijging of -daling.

Let op! *Het wijzigen of aangaan van huwelijkse voorwaarden moet via de notaris gebeuren.*

4.27 Let op bij ongelijke breukdelengemeenschap

Een ongelijke breukdelengemeenschap is een afspraak tussen echtgenoten waarbij het gemeenschappelijk vermogen niet gelijk wordt verdeeld (dus niet 50/50), maar in ongelijke delen, bijvoorbeeld

90% voor de ene en 10% voor de andere. Deze afspraak kon fiscale voordelen opleveren bij overlijden of echtscheiding, Dit werd als een manier gezien om vermogen fiscaal gunstiger over te dragen, met name als één partner verwacht werd eerder te overlijden. Bij overlijden zou dan bijvoorbeeld maar 10% van de gemeenschap belastingplichtig zijn voor de erfbelasting. De wetgever vindt een dergelijke constructie niet wenselijk en heeft vorig jaar het volgende bepaald. Bij een huwelijksgoederengemeenschap met ongelijke breukdelen wordt hetgeen aan een echtgenoot bij ontbinding (bij overlijden dan wel scheiding) van de huwelijksgoederengemeenschap meer toekomt dan de helft van die gemeenschap, belast met erf- of schenkbelasting. Dit geldt ook in het geval van een finaal of periodiek verrekenbeding waarbij vermogen of inkomen wordt verrekend op grond van een ongelijke gerechtigdheid tot dat vermogen of inkomen.

Let op! De maatregel is niet van toepassing in geval van huwelijkse voorwaarden van vóór 16 september 2025, 16:00 uur waarin reeds een ongelijke breukdelengemeenschap of een verrekenbeding met ongelijke breukdelen is overeengekomen. Als de betreffende echtgenoten na dat tijdstip hun huwelijkse voorwaarden wijzigen in die zin dat het aandeel in de huwelijksgoederengemeenschap of het te verrekenen vermogen verandert, dan verliezen zij hun aanspraak op het overgangsrecht en geldt met ingang van 1 januari 2026 de nieuwe regelgeving.

4.28 Voer het verrekenbeding uit van uw huwelijkse voorwaarden

Bent u op huwelijkse voorwaarden getrouwd en is er in uw huwelijksvoorwaarden een verrekenbeding opgenomen? Vergeet dan niet de verrekening met uw echtgenoot op te stellen. Als verrekening (over een reeks van jaren) achterwege is gebleven, dan kan dat bij overlijden of echtscheiding tot hoogst onaangename gevolgen leiden. Vaak wordt dan namelijk bij overlijden of echtscheiding aangenomen dat de partners in gemeenschap van goederen waren gehuwd.

Tip! Heeft u jarenlang verzuimd het periodiek verrekenbeding na te leven dan moeten dergelijke verrekenbedingen zo snel mogelijk worden 'hersteld'. Met behulp van een vaststellingsovereenkomst kunnen de bedoelingen van partijen alsnog worden gerealiseerd.

Disclaimer
De informatie in deze RB-special Eindejaarstips 2026 heeft een signalerend karakter, is niet bedoeld als advies en de ontvanger/gebruiker kan hieraan geen rechten ontlenen. Ondanks de zorgvuldige samenstelling van de inhoud van deze RB Praktijkwijzer kan het Register Belastingadviseurs geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade, direct dan wel indirect, ten gevolge van eventuele fouten, vergissingen of onvolledigheden van de aangeboden informatie. Deze RB-special Eindejaarstips 2026 kan verwijzen naar andere websites of andere bronnen. Het RB heeft geen controle of zeggenschap over zulke andere websites en bronnen en is niet verantwoordelijk of aansprakelijk voor de beschikbaarheid, de inhoud en de veiligheid daarvan, noch voor eventuele inbreuken op auteursrechten of andere intellectuele eigendomsrechten via zulke websites of bronnen.
Deze RB-special Eindejaarstips 2026 is bijgewerkt naar de stand van het wetgevende proces op 20 november 2026. Dit betekent dat de stemming in de Eerste Kamer over het Belastingplan 2027 en de novelle Box 3 nog moeten plaatsvinden.